

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čakovni račun št. 11.408

Dejanski položaj v Mandžuriji

SLIKA SOVRAŠTVA IN ODPORA PROTI JAPONCEM.

Z Daljnega vzhoda prihajajo zopet vznemirjive vesti, govori se o novi veliki japonski akciji in vse kaže, da bo mandžurski problem stopil šele sedaj v ospredje z vso svojo težo. Namen Japoncev je očitno ustanoviti samostojno Mandžurijo je samo komedija, ki naj bi ji v ugodnejšem poznejšem času sledila — aneksija! S tem pa ne bi bila prizadeta samo Kitajska, ogroženi bi bili tudi Rusija in Amerika. Zaskrbljenost je težko prerokovati, kako se bodo stvari razvijale, potrebno pa je, da spoznamo mandžurske razmere, da bomo bodoči razvoj lažje presojali. V tem oziru je zanimiv članek posebnega poročevalca ženevskega lista „Journal de Geneve“, A. R. Lindta, ki je sam prepotoval Mandžurijo in sestavil sledeče poročilo:

Bilo bi docela napačno, če bi za Daljni vzhod uporabljali pojme in merila, ki so v navadi pri nas. Tako se mora n. pr. popolnoma izločiti pojem „patriotizem“, kadar se govori o kitajskem odporu proti Japoncem. Toda kljub temu sem po obhajevanju z vsemi kitajskimi ljudskimi sloji prišel do prepričanja, da je pri vsem tem v ozadju vendar tudi nekaj takega, kar je patriotizmu podobno. Samo da ni podlaga temu patriotizmu ljubezen do domovine, temveč sovraštvo, strašno sovraštvo. Kmetje severnega dela Mandžurije, katerega sem vsega prehodil, dasi nima nobene železnice, so trdi ljudje, mnogo manj prijazni in miroljubni kakor njihovi rojaki, ki živijo v onih pokrajinah, ki so jih civilizirale generacije. To so kolonisti, ki se morajo dan za dnem boriti proti držnim vojakom in banditom. V njih gori plamen neodvisnosti, nočejo odplačevati kupnine za zemljišča in iz svojih vasi delajo nekakšna „svobodna mesta“. Oni streljajo na gubernierjeve vojske, ki na koncu vedno popusti. Ko je žetev slaba, si pomagajo čisto preprosto z ropanjem po krajih, kar so polja bolj obrodila.

Ti ljudje ne živijo na odprtih kmetijah, temveč se zapirajo v nekakšne trdnjave, ki so stalno zastražene. Po dnevu in ponoči pazijo stražarji v puškami v roki na vso okolico. Vsaka družina ima svojo orožarno: kopja, puške, celo staromodne topove, ki mečejo na napadalce svince in kamenje. Ko so Japonci zasedli kraje ob železnici, so jih kiretje, trgovci in delavci mirno opazovali, toda z njihovim mirom in smehljajem se je skrivalo stranso sovraštvo. Za časa motenja potovanja so japonski polki prvič slišali prodreti v notranjost. Naenkrat,

preko noči, je bilo pokoncu vse kitajsko prebivalstvo. Mladenci so se prostovoljno javili pri četah, katere so organizirali bivši banditi. Ti prostovoljni strelci se bore bolje kot pravi vojaki, stari rutinirani poklicni borci. Danes so te čete prostovoljnih strelcev, iregularne čete Mandžurije, najhujša nadloga Japoncev. Na drugi strani pa so se pripravili za obrambo tudi oni kmetje, ki niso hoteli zapustiti svojih domov. Sprva je bila vsa ka vas vojska zase, pozneje pa so se vse združile v enote in izvolile svoje voditelje, ki so večinoma poglavarji bivših roparskih band. Zvečer, ko dokončajo delo na polju, se zberejo pred vasio in se vežbajo. Tako sem prisostvoval neki taki vaji in videl, kako so eksercirali golobradi mladiči poleg svojih starih očetov.

Kar se tiče njihove sestave in oborožitve, so te čete podobne naši stari rezervi iz osemnajstega stoletja. Ne ganejo se z mesta, ne gredo sovražniku nasproti, temveč ostajajo doma, da branijo svoj lastni dom. Samo svoj lastni dom in zemljo! A kljub temu so silno hrabri in vztrajni, dasi se njihova vrednost ne sme preveč precenjevati. Pa tudi sami vedo, da s svojim zastarelim orožjem niso za odprto borbo. Po dnevu so čisto miroljubni poljedelci, čim pa se napravi noč — sežejo po svojih skritih puškah in mečih. Previdno obkolijo posamezne japonske vojske ali patrulje in jih brez usmiljenja postrele. Njihova borba je tem bolj strašna in nevarna, ker jim Japonci nikoli ne morejo do živga. Japonska okupacija je v severni Mandžuriji dovedla do dejstva, ki je morda brez primere v vsej kitajski zgodovini. Trije tipični elementi kitajskega prebivalstva: kmetje, razbojniki in vojaki, včeraj še strašni medsebojni sovražniki, se bore sedaj skupno proti skupnemu sovražniku.

Vendar obramba ni enotna. Regularne čete, svobodni strelci in kmetje priznavajo vrhovno poveljstvo generala Mačangčanga, nekatere lokalne čete se pa bore na svojo roko. Toda če tudi ni povsod formalne edinosti — glede mrznje in odpora proti Japoncem ni razlike. Japonski svetovalci mandžurske vlade trdijo često, da se je mandžurska vlada rodila iz svobodne volje vsega prebivalstva, tridesetih milijonov duš, a dejstva so drugačna. Najbolj pa pobja to trditve okolnost, da ni na Daljnem vzhodu nikdar nihče vprašal kmeta za politično mišljenje. Doslej tudi on sam ni imel te želje — sedaj jo ima, vsaj v Mandžuriji.

„Morning Post“ trdi v nekem svojem članku, da je nastalo nerazpoloženje Italije zato, ker želi, da bi se obljube, ki so jih dali zavezniki med svetovno vojno in ki so ostale do danes še neizpolnjene, izpolnile sedaj in bi zmago v vojni valorizirala s tem, da bi dobila kolonije.

NOVA JUGOSLOVANSKO - GRŠKA TRGOVINSKA POGODBA.

BEOGRAD, 13. septembra. Pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe z Grško, ki trajajo že od 16. avgusta, so končana. Nova pogodba bo podpisana 15. t. m. v Atenah. Člani jugoslovanske delegacije pri pogajanjih, Obradović, Mihajlović in Gjorgjević, so se včeraj vrnili v Beograd.

VARČEVANJE V AMERIKI.

NEWYORK, 13. septembra. V neki okrožnici zahteva predsednik Hoover nove mere varčevanja. V letošnjem proračunu je treba privarčevati najmanj 500 milijonov dolarjev.

Priznanje Mandžurije

JAPONSKA BO JUTRI PRIZNALA NOVO MANDŽURSKO DRŽAVO. — STALIŠČE KITAJSKE. — JAPONSKI KOMENTAR LYTTONOVEGA POROČILA.

LONDON, 13. septembra. V Singapuru je prispel predsednik anketne komisije Društva narodov za mandžursko vprašanje lord Lytton z ostalimi člani komisije in bo nadaljeval vožnjo preko Benetk v Zenevo. Član komisije Wellington Koo je izjavil, da je Kitajska prepustila Društvu narodov rešitev mandžurskega vprašanja, kakor tudi vseh ostalih spornih vprašanj, ki zadevajo Kitajsko. Dalje je izjavil, da Kitajska noče vojne, ker je prepričana, da ji bo Društvo narodov priznalo njeno pravico na Mandžurijo. Če bi se ji pa vojna vsilila, se bo borila z vso odločnostjo za svoje pravice.

TOKIO, 13. septembra. Japonsko priznanje Mandžurije bo uradno objavljeno jutri. Vse prizadevanje kitajskega poslanika, da bi to preprečil, je bilo brezuspešno, ker je japonska vlada v tem oziru nepopustljiva.

LONDON, 13. septembra. Po japonskih informacijah naglašata Lyttonovo poročilo, da bi bila v Mandžuriji nemogoča vzpostavitev statusa quo ante, kakor je tudi izključena aneksija Mandžurije po Japonski. Priporoča se, da ostane Mandžurija avtonomna država, pač pa naj bi Kitajska obdržala nad njo nominalno suvereniteto, dočim bi se Japonski prepustilo, da ima pri mandžurski vladi svoje svetovalce za

organizacijo uprave. Državne meje Mandžurije naj bi uredila in potegnula mešana mednarodna komisija. Policija naj bi bila pod poveljstvom tujih inštruktorjev. Za definitivno rešitev mandžurskega vprašanja priporoča komisija ponovna pogajanja med Kitajsko, Japonsko in Mandžurijo s delovanjem predstavnikov Društva narodov kot opazovalcev. Poročilo komisije ugotavlja nadalje, da je bilo stališče japonskih oblastí in armade napram pokretu za neodvisno Mandžurijo dobrohotno in naklonjeno. Japonski državljani, ki bivajo v Mandžuriji, so aktivno sodelovali v omejenem pokretu, pač pa se japonska vlada ne more smatrati odgovorna za njihovo delovanje.

Dobro poučeni angleški krogi trdijo, da je Japonska v svojem izvlečku Lyttonovega poročila navedla le zanjo ugodne strani, dočim je nekaj poraznih dejstev zamolčala. Zato je tudi posredovala pri Društvu narodov, naj se Lyttonovo poročilo ne objavi, temveč naj se čim dalje časa obravnava v svetu Društva narodov ob enem z memorandumom, ki ga je ona poslala Društvu narodov in v katerem bo podano točno japonsko stališče.

Konec nemškega parlamenta

OGROMNA NEZAUPNICA PAPENOVIM VLADI. RAZPUSTITVENI DEKRET. RAZBURJENJE POLITIKOV.

BERLIN, 13. septembra. Včeraj popoldne se je sestal državni zbor k svoji drugi, težko pričakovani seji, ki jo je otvoril in vodil predsednik Gohring. Najprej je dobil besedo komunistični poslanec Torgler, ki je predlagal, naj se spremeni dnevni red seje in naj se najprej glasuje o ukinitvi zasilne vladne odredbe z dne 4. t. m., kakor tudi predlog za nezaupnico proti Papenovi vladi. Narodno socialistični poslanec dr. Frick je predlagal, naj se seja za pol ure prekine, kar je bilo sprejeto z glasovi narodnih socialistov in centruma med viharimi protesti levčarskih strank. Ta odmor je porabil državni kancelar von Papen, ki je bil navzoč s skoro kompletno vlado, za to, da je poslal v svoj urad po razpustitveni odlok.

Ko je Gohring zopet otvoril sejo, je ugotovil, da proti komunističnemu predlogu ni bilo nobenega ugovora in izjavil, da se bo pričelo glasovanje. V tem trenutku pa je stopil k njegovi mizi von Papen in mu izročil rdečo mapo z razpustitvenim dekretom, ki je pa Gohring ni hotel sprejeti, češ, da se je glasovanje že pričelo. Papen je položil mapo na mizo in med splošnim razburjenjem parlamenta z vsemi člani vlade zapustil dvorano. Glasovanje se je pa nadaljevalo in sta bila predloga s 513 glasovi sprejeta, proti je glasovalo 32 poslancev, dočim se je 50 poslancev (očividno centrum) vzdržalo glasovanja. Gohring je nato prečital razpustitveni dekret s pripombo, da je itak neveljaven, ker je večina narodnih zastopnikov že pred tem izrekla vladi, ki se opira v parlamentu le na 32 poslancev, nezaupnico. Dalje je izjavil, da bo odšel k Hindenburgu in ga prosil, da prekliče dekret. Von Papen pa trdi, da je takoj po otvoritvi seje ponovno prošil za besedo, ki je pa ni dobil in da je izročil Gohringu razpustitveni dekret še poprej, preden se je začelo glasovanje in da je zato zakonit in polnveljaven. V vseh berlinskih političnih krogih vlada veliko razburjenje in so napoveduje uvedba obsednega stanja.

Vprašanje vojnih dolgov

NEWYORK, 13. septembra. Carnegieva mirovna ustanova objavlja študijo o lozanski konferenci in problemu dolgov, v kateri se označujejo vojni dolgov kot glavni vzrok svetovne gospodarske krize. Zato je njihova revizija nujno potrebna in mora ameriška vlada pospešiti svoje delo v tej smeri. Neki pacifističen list objavlja članek senatorja Boraha, ki zahteva črtanje vseh vojnih dolgov, dočim predlaga Murray Buttler samo njihovo revizijo. Z druge strani pa se zopet priporoča sklicanje posebne komisije, obstoječe iz zastopnikov trgovine, industrije, farmerjev, de-

lavcev in drugih poklicev, ki naj prouči vprašanje vojnih dolgov.

Krvavi spopadi v Brucku

BRUCK OB LITVI, 13. septembra. V nedeljo je prišlo v Brucku po končanih občinskih volitvah do hudih policijskih spopadov med domačimi socialistnimi demokrati in komunisti ter skupino narodnih socialistov, ki so se pričelji s tovarnimi avtomobili z Dunaja. Med pretepi je padlo tudi več strelcev in je moralo nastopiti orožništvo z orožjem. Na bojišča sta obležala težko ranjena dva dunajska narodna socialisti, lahko ranjenih pa je bilo 6 oseb. Aretiran je bil neki socialno-demokratski voditelj.

Prvi sporazum v Stresi

STRESA, 13. septembra. Po celodnevni seji gospodarskega odbora je bil sinoči končno dosežen sporazum med italijanskim, francoskim in nemškim predlogom. Novi skupni načrt bo predložen v proučitev vsem agrarnim državam. Finančni odbor konference je končal proučevanje in razprave o položaju v srednje in vzhodnoevropskih državah. Več govornikov je ugotavljalo, da bi novi krediti nikakor ne prinesli rešitve iz sedanjega položaja, ker bi se s tem breme dolgov le še povečalo in bi bilo izvrševanje obveznosti nemogoče.

Italija hoče kolonije

LONDON, 13. septembra. Današnji listi objavljajo službeno obvestilo italijanske vlade, v katerem s kategorično demantirajo vesti, da bo Italija v primeru, da ne bi bila sprejeta nemška zahteva po enakopravnosti v oboroževanju, izstopila iz Društva narodov.

Dnevne vesti

Spominu mučnikov, ki so umrli za ideje

POTEK PRIREDITEV »ŽALNEGA TEDNA« V MARIBORU.

Sledeč pozivu omladinskega sveta v Ljubljani je društvo »Nanos« organiziralo v Mariboru »Žalni teden« v času od 4. do 11. t. m. v spomin onim, ki so dali svoje življenje za domovino, v spomin onim, ki so umrli za ideje. Žalne manifestacije v okviru »Žalnega tedna« so bile mirne, dostojanstvene, mogočne in povsem dostojne. Mladina, tista nad katero se nekateri toliko spotikajo, je dokazala, da je zmožna marsičesa, da zna z mirnim, a tem bolj globokim prezirom prezreti kričave demonstracije, ki so jih nedavno priredili naši mejaši v Zadru.

V ponedeljek 5. t. m., zvečer pred obletnico bazoviških žrtev, je imel »Nanos« svojo žalno sejo, katere so se udeležili vsi odborniki društva in častno število članstva. Društveni predsednik g. Koruza je imel komemorativen govor. Sledeč njegovemu pozivu je članstvo posvetilo ves teden spominu padlih žrtev. Na seji je bilo tudi sklenjeno, da postavi »Nanos« ob prihodnji obletnici v Mariboru primorskim žrtvam primerno spominsko ploščo. V ta namen so odborniki darovali že manjše zneske. Da se pa uresniči sklep, bo društvo organiziralo nabiralno akcijo in potrkalo na vrata pri vseh mariborskih rodoljubih, zlasti pa pri primorskih rojakih.

V »Žalnem tednu« je društvo »Nanos« preuredilo svojo društveno pisarno v žalno sobo. Na oltarju pod sliko našega vladarja je obesilo slike bazoviških žrtev in ostalih junakov. Okrasilo je sobo z zelenjem in posulo s cvetjem ter prižgalo svečke na oltarju, ki so gorele ves teden. Žalno sobo je v tem tednu obiskalo nad 2000 oseb, ki so se podpisale v spominsko knjigo.

Veliko žalno manifestacijo pa je priredilo društvo pretekli četrtek zvečer v Narodnem domu, kjer se je v častnem in velikem številu zbrala primorska mladina in drugo narodno občinstvo. Na žal-

lost pa smo morali ugotoviti, da se manifestacije niso udeležili nekateri Primorci, ki v Mariboru sedijo tudi ob takih prilikah rajši po kavarnah in gostilnah. Deklamacije gđ. Elvire Kraljeve so šle do srca vsem navzočim. Mnogo oči je bilo solznih. Vsem Primorcem dobro znani istrski begunec župnik g. Jakob Soklič je v nad eno pro trajajočem govoru orisal boj našega naroda za svobodo.

V petek v »Žalnem tednu« je bil članski sestanek »Nanosa« na katerem se je mladina oddolžila svojim tovarišem, ki so bili aktivni člani omladinskih društev. Bil je na sporedu tudi komemorativen govor, opis dogodkov v Bazovici in deklamacije. Po sestanku se je podala mladina pred žrtvenik v mestni park, kjer je spregovoril g. dr. Irgolič. Na žrtveniku je bila žara in gorelo je pet lučk. Pevski zbori »Jadrana«, »Drava« in »Nanos« pa so zapeli dve žalostinki.

V nedeljo je bil parastos v pravoslavni kapelici, katerega se je udeležila množica ljudstva. Prostorna kapela je bila precej hujša in je polovica ljudi stala zunaj. Parastos je opravil vojaški svečenik g. prota Trbojevič, ki se je v svojem govoru spomnil žrtev, omladincev, ki so padli v bojih med Slovani in Rimom, ki morajo prej ali slej zaključiti zmago pravice. Med obredom je pel cerkveni pevski zbor. Opoldne pa je bil zaključni sestanek, na katerem se je predsednik »Nanosa« g. Koruza prisrčno zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je »Žalni teden« tako lepo uspel. Zlasti se je zahvalil zborovodji »Jadrana« g. Lahu, pevskemu društvu »Drava«, časopisju, ki je brezplačno priobčevalo vse objave, vsem, ki so dali na razpolago afisne omarice in članicam »Nanosa«, ki so ves teden čuvali žalno sobo ter članom, ki so ves svoj prosti čas žrtvovali za društvo.

Samomor starčka v Poljčanah

Obesil se je po enoletnem napovedovanju.

V soboto je bril po Poljčanah tako močan veter, da so ljudje trdili: »Ga vo se je kdo obesil!« In tokrat so imeli prav. Na Franclovem kozolcu so res našli obešenega neznanega starejšega možkega. Visel je na nepremočni vrvi le tri prste od tal. Našle so ga le slučajno ženske, ki so imele posla na njivi za kozolcem in so se, ko so ga zagledale, nemale prestrašile. Obvestile so takoj lastnika kozolca in oblast. Obešenčevu identiteto so spoznali po poselski knjigi, ki jo je imel vtaknjeno za klobuk na tleh. Bil je 74 letni Simon Rober, bivši delavec, doma iz Hošnice v laporski fari. Po ugotovitvi identitete so prepeljali truplo bednega siromaka v poljčansko mrtvašnico. Dan pred samomorom se je bil oglasil pri posestnici F. v Poljčanah, ki mu je postregla z jedjo in pijačo. Prenočeval je v občinski hiši, od koder se je ob 5. zjutraj po zajtrku napotil k usodnemu kozolcu, kjer so ga ob 8. že našli mrtvega. V smrt je šel menda radi pomankanja in starosti. Oni, ki so ga poznali, trdijo, da je že leto dni nosil v žegu vrv in dejal večkrat, da se bo obesil.

Poslovanje mariborskega okrajnega sodišča

Obe naši mariborski sodišči, okrajno in okrajno, opravljata ogromno delo, najobsežnejše med vsemi v Sloveniji. Okrajno sodišče rešuje civilnopravne stvari, spore, ki so mu neglede na vrednost spornega predmeta izrecno pridržani in spore, ki po vrednosti predmeta ne presegajo zneska 6250 Din, dočim razsoja v kazenskih stvareh o prestopkih, za katere določa zakon zaporno kazen (strogi zapor) v največji izmeri do enega leta ali pa denarno kazen.

Civilno sodstvo opravljajo na našem mariborskem okrajnem sodišču trije sodniki, kazensko pa dva. Kako ogromno je njihovo delo, dokazuje sledeča statistika: Pri civilnih oddelkih je bilo v času od 1. januarja do 1. septembra letos vloženih 4659 tožb, ki se po vrednosti spor-

nega predmeta sučejo od 125 do 6250 Din, ali pa so mu ne glede na vrednost spornega predmeta še izrecno pridržane. Bagatele, t. j. tožbe do 125 Din, je bilo v tem času vloženih 167, a opominjevalnih tožb do zneska 6250 Din, pri katerih se skuša rešiti spor izven sporne razprave s pravomočnim plačilnim poveljem je bilo 3602. Na kazenskem oddelku je pa bilo v istem času vloženih 2434 ovadb.

Okrajno sodišče pa posluje tudi v nesporih in izvršilnih zadevah in obavlja posle zemljiške knjige. Na našem mariborskem je zlasti močan izvršilni oddelk, kjer dva sodnika komaj izvršujeta delo. Že doslej je bilo vloženih preko 7000 izvršilnih predlogov, a to število se bo do konca leta gotovo še dvignilo na 10.000. Polno poslov imata tudi oba nesporna sodnika.

Pred kratkim je bila v ljubljanskih dnevnikih objavljena statistika dela ljubljanskega okrajnega sodišča, a iz primerjave sledi, da ga naše po številu in obsegu poslov znatno prekaša in je v tem oziru najmočnejše v območju apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Iz železniške službe. Premeščeni so: blagajničarka Franciška Šegula-Verhovčeva iz Ptuj v Maribor, Anton Eržen iz Čakovca za šefa postaje Brezovica, Fr. Drager s Pesnice v Trbovlje, Vinko Kolšek od strojne oddelka generalne direkcije v kurilnico Maribor; nadalje so premeščeni: zvaniki Alojzij Kolarič iz Maribora v Velenje, Janez Lešnik iz Maribora na Pragersko in Josip Pleteršek s Pragerskega v Maribor. Opuščen pa je iz službe Maks Hartman, prometnik v Rušah.

Iz šolske službe. Premeščeni so učitelji in učiteljice: Karel Prah iz Svete v Majšperk, Jože Novačan od Sv. Marjete v Laporje, Ivan Štibler iz Turnišča v Kapelo, Danica Grudnova iz Križevcev pri Ljutomeru v Braslovce, Marica Plavškova iz Središča v Trbovlje, Štefka Pogačnikova iz Selc v Malo Nedeljo, Anton Kosta iz Blance v Kuzmo v Prekmurju, Rudolf Čehovnik iz Radmožancev v Veliko Plajino, France Sancin od Sv. Barbare v Ptuj, Maks Dominkuš

iz Koprivnice v Ljutomer, Francka Čončeva iz Lokavc v Žetale, Marija Molanova s Pobrežja v Maribor in Leopold Podobnik iz Mačkoveca v Črno.

Smrtna kosa. Umrli so v zadnjem času v Mariboru: Simon Pleteršek, star 52 let; Rudolf Štern, 24 let; Josipina Koroščeva, 13 let; France Marinič, 52 let; Srečko Majcen, 72 let; Ivan Zakeršnik, 16 let; Marija Gordčanova, 22 let; Andrej Frančič, 84 let; Antonija Hanžlova, 65 let; Neža Steinbergerjeva, 70 let in Marica Vreznikova, stara 19 let. Naj v miru počivajo!

Poroke. V zadnjem času so se poročili v Mariboru: g. Ivan Kacijan z gđ. Ljudmilo Šternovo, g. France Bezjak z gđ. Cecilijo Sovičevo, France Znidaršič z gđ. Marijo Valentanovo in Leopold Höningmann z gđ. Antonijo Branetičevno. Mnogo sreče!

Mariborsko Narodno gledališče gostuje v nedeljo 18. t. m. ob 16. uri na Pobrežju v Renčljevih dvorani. Uprižori se znana in velezabavna kmečka veseliga »Trije vaški svetniki«. Ta veseliga je v Mariboru popolnoma uspela ter je upati, da bo tudi Renčljevo dvorano napolnila do poslednjega kotička. Cene od 10 Din navzdol.

Trgovski nameščenci in novi obrtni zakon. Gremij trgovcev v Mariboru je pozval vse trgovce, naj opozore svoje trgovske nameščence, da si čimprej nabavijo »Delavsko knjigo«. Ker je trgovski gremij s tem hotel povdariti, da trgovski pomočniki niso višje trgovsko osebe in da za nie ne veljajo predpisi obrtnega zakona glede odpovednega roka, dopusta, bolovanja, odpravnine itd., bo v sredo 14. t. m. ob 20. uri v prostorih »Delavske zbornice« shod vseh trgovskih in zasebnih nameščencev, na katerem bo poročal tov. V. Pfeifer, predsednik ZPNJ iz Zagreba o gori označenem vprašanju. Pojasnila s pravnega stališča bo o tem vprašanju podal odvetnik dr. Reisman.

Stanovanjski najemniki in najemniki poslovnih lokalov! V vašem interesu je, da se v čim večjem številu udeležite ustanovnega občnega zbora »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolico«, ki bo v petek 16. t. m. ob pol 20. (8.) uri v veliki kazinski dvorani. Na dnevnem redu je poročilo pripravljalnega odbora, šitanje in odobritev pravil, volitev upravnega odbora, določitev članarine in slučajnosti. Pripravljalni odbor opozarja vse najemnike, da se bodo na občnem zboru sprejemali tudi člani novega društva, ki bo takoj po ustanovitvi pričelo živahno delovati za interese vseh najemnikov. Zato najemniki: pridite vsi brez razlike v petek zvečer na ustanovni občni zbor!

Abonirajte se v gledališču! Uprava mariborskega gledališča razpisuje abonman za sezono 1923-33. Abonman obsega 20 predstav, 12 dramskih in 8 glasbenih ter se zaključuje z začetkom maja. Plačilo se v 7. zaporednih mesečnih obrokih, ki so zelo nizki. Uradniki dobe obrok na galeriji že za 9 Din! Dobe se tudi bloki, ki omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8 glasbenih predstavah. Abonman se priklasi lahko vsak dan pri gledališki blagajni.

Pevski zbor Glasbene Matice prične nocoj 19. 9. zvečer ob 20. uri s svojimi rednimi vajami. Vadilo se bo, kakor doslej, vsak torek moški zbor, v sredo ženski, v petek pa mešani. Za letos so določene razen drugih nastopov tri samostojne koncertne prireditve. Ljubitelje petja, zlasti one, ki jim zborovsko petje ni čisto tuje, vlijudno vabimo, da vstopijo v naše vrste. Res je, da žrtve, ki jih doprinašajo pevci na žrtvenik kulture, niso majhne, so pa tudi bogato poplačani, če le eno lepo pesem zapojejo hvaležnemu občinstvu. Novi pevci naj se javijo na gori imenovanih večerih v Glasbeni Matici, dvorana »Uniona« III. nadstropje.

Ekskurzija v Južno Srbijo. Društvo »Fruška gora« v Novem Sadu priredi s sodelovanjem »Putnika« v času od 17. do 21. t. m. zanimiv izlet v južno Srbijo, in sicer v Skoplje, Tetovo, Gostivar, Debar, Strugo, Ohrid, Resan, Bitoli, Prilep, Veles in zopet v Skoplje. Izletniki iz vseh krajev bodo plačali samo tretjinsko vozno ceno. Vozna olajšava velja od 15. do 24. t. m. Prijave sprejema »Putnik« v Mariboru in Celju do 14. t. m., kjer se dobe tudi točnejše informacije in program.

Ob pričenjajočem se poapnenju krvnih celi navaja raba naravne »Franz Josefa« grenčice k rednemu odvajanju in zmanjšanju visoki pritisk krvi. Mojštri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz Josefa« vodo, ker zanesljivo in mlo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter mlo ublažuje razdraženost živcev. »Franz Josefa« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naval na srednje šole v Sloveniji. Na srednjih in meščanskih šolah se je vpisalo v začetku šolskega leta po dosedanjih podatkih nad 15.000 učencev, oziroma učenk. Na nekatere srednje šole je bil naval tako velik, da so bila vodstva radi pomanjkanja prostorov primorana odkloniti sprejem večjega števila dobrih učencev. Na srednje šole se je vpisalo približno 10.000 učencev in učenk, na meščanske šole pa okrog 5000. Na klasični gimnaziji v Mariboru se je vpisalo 727, na realni 1247, na državnem učiteljski 420, na deške in meščanske šole pa 791 učencev in učenk. Na državnem trgovsko akademijo se je vpisalo v prvi letnik 57, v drugi 22, v tretji 28, v četrti pa 32. Skupno se je vpisalo na mariborskih srednjih in meščanskih šolah 3324 učencev in učenk.

Občni zbor stavbene zadrage »Rbniška koča« bo v nedeljo 18. t. m. ob 10 uri dopoldne v Senjorjevem domu z občajnimi dnevnimi redom.

Prijatelji angleškega jezika se shajajo v svrhu konverzacije vsak petek zvečer ob 8. uri v kavarni »Astorijski«.

Zahvala. Namesto venca na grob preminulemu nadučitelju g. Majcenu sta darovala tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu generalni ravnatelj ministrstva za šume in rude g. inž. Koprivnik 100 Din, sanitetni stotnik g. dr. Koprivnik pa 50 Din, za kar jima izreka poveljstvo prisrčno zahvalo!

Tatovi koles in žeparji so pridno na poslu. Včeraj popoldne je bilo ukraden trgovskemu potniku Francu Paulu izpred gostilne Preac na Ruški cesti še dobro ohranjeno moško kolo, vredno 1000 Din. S kolesom je tat odpeljal potniku tudi kovčeg z vzorci. Urarju Josipu Feteju je nekdo odpeljal kolo iz veže neke hiše na Aleksandrovi cesti. Zidarju Čedomiru Andjelkoviču pa je izmaknil nek gostilni v Vetrinjski ulici neki žepar listino z nekaj gotovine.

Huda avtomobilska nesreča se je pripetila predvčerajšnjim na državni cesti med Mariborom in Dravogradom. Iz Maribora je vozil tovorni avtomobil, last zastopnika radenske kisle vode g. Golob, naložen z zaboji steklenic proti Dravogradu. Po nesrečnem naključju pa je avto na nekem ostrem ovinku zdrčal v obcestni jarek, se prekucnil ter pokopal pod seboj nekega delavca. Nevarne posledice pa je dobil pri padcu tudi zastopnik tvrdke g. Domiter; le šoferju se ni zgodilo nič hudega. Tudi avto se je le malo poškodoval.

Zvesta in nesrečna ljubezen. Ko je dobila 17letna služkinja Hilda St. službo pri nekem trgovcu v Gosposki ulici, se je kaj kmalu čez glavo zaljubila v nekoga fanta, ki pa ji ni vračal ljubezni. Zadnje čase ni več prihajal na dogovorjene sestanke in to je mlado služkinjo pripravilo do obupa. Ko je bila včeraj popoldne sama doma, se je podala v svojo sobo in izpila večjo količino solne kisline. Močno hropečo in zvijajočo se v hudih bolečinah jo je našel njen gospodar, ki je na srečo prišel domov. Obvestil je o dogodku reševalce, ki so nesrečno dekle prepeljali z avtom v bolnišnico, kjer so jo rešili prostovoljne smrti. Na mizi v njeni sobi pa je pozneje našel listek, na katerega je napisala poslovilne besede: »Franjo, Franjo, moja ljubezen je bila zvesta, toda nesrečna.«

Drzen vlom v Studenih. Ko so preteklo nedeljo odšli Tomažičevi v Studenih na izprehod, so njihovo stanovanje obiskali predrzni vlomilci. Ker ni bilo nikogar doma, so nemoteno opravili svoj posel, prebrskali vse omare, vse predale in pobrali ter odnesli vse prihranke v znesku okrog 5000 Din.

Specijaliteta: fazani danes v torek v restavraciji »Park« in Veliki kavarni.

Manjšinsko vprašanje v Avstriji in pri nas

POGLAVJE IZ TAJNIŠKEGA POROČILA INŽ. MAČKOVŠKA NA VELIKI SKUPŠČINI DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V SLOVENSKI BISTRICI 11. SEPTEMBRA 1932.

Pri pregledovanju stanja naših jugoslovanskih manjšin pod Italijo in Avstrijo je prav, da pogledamo, kako se godi laškim in nemškim manjšinam pri nas. Italijanskim manjšinam sploh ni, zato ne moremo o njih niti govoriti. Ostane tedaj le še nemška manjšina, in njeno stanje si oglejmo.

V naši kraljevini se je v preteklem letu število državnih nemških osnovnih šol ponovno dvignilo, in to kljub težkim finančnim razmeram, v katerih živimo in celo v očigled redukcijam naših srednjih šol. Splošno znano je dejstvo, da so vojvodinski Nemci dobili šole v Jugoslaviji državne manjšinske šole, česar pod madžarsko vladovino sploh poznali niso. Toda dobrota je sirota. To se je pokazalo tudi v tem primeru, kajti naši Nemci so v tuji javnosti doslej na vse pretege izjavljali, da nemškega osnovnega šolstva v Jugoslaviji sploh ni. Upajmo pa, da vsaj delno priznavanje, ki so ga v zadnjem času objavili za svet, ne bo postalo zopet recidivno.

Možato bi pa bilo, če bi se objavilo resnično stanje v vsakem pogledu. V zbirki poročil, ki so jih namreč posamezne evropske manjšine predložile evropskemu manjšinskemu kongresu, so jugoslovanski Nemci lojalno priznali za največji del naše države, da urejevanje državnih osnovnih šol z nemškim učnim jezikom lepo napreduje. To velja predvsem za donavsko banovino, kjer stanuje največji del nemških kolonistov, čeprav se uveljavlja ponekod precejšen odpor lokalnega prebivalstva. Glede savske banovine to poročilo izrecno priznava, da se je osnovala v najnovejšem času cela vrsta državnih osnovnih šol z nemškim učnim jezikom in da je le škoda, da se ne navajajo imena teh krajev, niti ne števila teh novih nemških šol. Glede vrbaske in drinske banovine pa pravi poročilo, da je stanje državnega osnovnega šolstva z nemškim učnim jezikom uprav — razveseljivo!

Podatkih navedenega poročila pa je naša dravska banovina izjema, češ, da so razmere za nemško manjšinsko šolstvo pri nas najslabše, in to iz razloga, ker da se je posrečilo ustanoviti le eno samo nemško šolo na podlagi znanih naredb prosvetnega ministrstva glede snovanja državnih osnovnih šol z nemškim učnim jezikom; ta edina nemška šola da je v Celju, dočim se ustanovitev nemških šol v Ptuj, Mariboru, Sladki gori, Guštanju, Sv. Lovrencu na Pohorju, Hrastniku in drugod zaradi odpora krajevnih činiteljev ni posrečila. Nepoučenemu tujemu bralec — in tem je predvsem poročilo namenjeno — se vzbudi mnenje, da je v vsej Dravski banovini samo ena nemška šola. Tak način pisanja je, milo rečeno, neobjaven. Nedvomno ne bi bilo prijetno nemški manjšini pri nas priti na ono,

kar trdi da ima, kajti dejstvo je, da pride prav v dravski banovini celo več osnovnih nemških šol na 40.000 Nemcev, kakor pa slovenskih na enako število Slovencev. Pozabiti pa ne smemo, da dobe jugoslovanski Nemci tudi lastno nemško učiteljstvo!

Dočim nemška manjšina (to so predvsem kolonisti) pri nas izjavlja sama, da so se razmere za njo celo razveseljivo zboljšale (vemo pa tudi dobro, da slabe nikdar niso bile!), se pa na Koroškem stanje našega avtohtonega slovenskega prebivalstva ni prav nič obrnilo na boljše. Na ljudskih šolah je pouk slovensčine še vedno povsem izločen in še vedno ni nikake garancije, da bi se naša mladina v šoli naučila slovensko čitati in pisati. Stremljenje koroške deželne uprave je, da se postopoma izpremenijo one šole, ki so vsaj navidezno še utrakvistične, tudi formalno v popolnoma nemške. Razprave o kulturni avtonomiji na Koroškem so utihle, in koroški oblastniki prezirljivo odbijajo tudi najponižnejše zahteve koroških Slovencev, ki so naslednje: Šolska naredba iz leta 1891., ki je še vedno v veljavi, naj se tudi v resnici praktično izvršuje; za utrakvistične šole naj se postavi šolski nadzornik, ki bi mu Slovenci zaupali; omogočiti naj se s primernim jamstvom izpolnanje potrebne števila slovenskega učiteljskega naraščaja; ustanove naj

se slovenska gospodarska šola in dve gospodinski šoli; državni erar naj se izseli iz prostorov, ki so bili določeni slovenskim namenom (hiša Mohorjeve tiskarne); za podpiranje slovenskega združništva naj se pokliče v deželni kulturni svet zastopnik tega združništva in vodilni uradniki, ki sabotirajo delo za narodni sporazum, naj se odstranijo kam drugam, kjer ne bi mogli tem stremljenju škodovati. Vse te skromne zahteve koroških Slovencev so doslej naletele še vedno na popolnoma gluha ušesa.

Kolikor ni ponemčevanje direktno delo deželne uprave, ji priskočijo na pomoč še razne korporacije. V Klosterneburgu je bil 13. junija t. l. 52. občni zbor nemškega napadalnega društva »Schulverein-Stidmark« in je iz odborovih poročil razvidno, da je bilo glavno delo osredotočeno na slovensko Koroško. Slovenji Plajberk v bližini Ljubelja, Žitara vas, Blato blizu Pliberka, Vabnja vas pri Pokrčah, Črešnje in pa Šteben v Ziljski dolini, to so kraji, kjer se je z večjimi podporami za dozidave ali sicer s kakršnokoli drugo pomočjo doseglo še večje forsiranje samo nemškega pouka, in vse to v enem letu.

Koroški »Heimattbund« — z namenom, da razje in razkosa slovensko narodno ozemlje na Koroškem — sistematično naseljuje rajhovske koloniste med našim ljudstvom. Po podatkih zadnjih poročil se je doslej naselilo na Koroškem 137 rajhovskih kmetovalcev, ki so si pridobili 6604 orale zemlje v vrednosti 4.842.000 šilingov; nemški komentariji z zadoščenjem in neprikritim veseljem ugotavljajo, da odpade od tega števila na slovensko ozemlje 71 posestev s 3677 orali!

Stanje našega podeželskega šolstva

POMANJKANJE ŠOL IN UČNEGA OSEBJA V NAŠEM OBMEJNEM OZEMLJU.

Kakor se je v zadnjih letih, zlasti pa letos silno pomnožilo število dijakov srednjih in meščanskih šol, tako se je dvignilo število ljudskošolskih učencev na deželi. Skoraj vse naše ljudske šole so postale pretesne, in prav tako primanjkuje tudi učnih moči. Po poročilih, ki smo jih prejeli iz posameznih krajev, so morala šolska vodstva uvesti deljen dopoldanski in popoldanski pouk, pa tudi to še ne zadostuje. Šolske sobe so pretesne, premalo je klopi in ponekod so učenci in učence stisnjeni skupaj kakor sardele. Poznamo primere, kjer je v enem razredu po 70 in več učencev, odnosno učenk. To stanje je seveda nevzdržno in škodljivo za učiteljstvo in učence, za napredek in zdravje.

Živimo v času naglega napredka in povsod se pozna tudi plodovitost prvih poveljnih let ter navezanost na rodno domovino. Naši mladi ljudje ne morejo, kakor nekoč, odhajati v tuji svet, da bi si tam našli zaslužka in ustvarili dom v novi domovini. Z vsemi temi socialnimi pojavi bi bilo treba računati veliko več, kakor se računa sedaj, ker sicer se bo v naši prosveti in splošni kulturi pojavilo nazadovanje namesto napredovanja. Naše osnovno šolstvo ne more in ne sme ostati okosteno, sankcionirano na do-

ločenem, času ne več ustrežajočem številu šol, razredov in učnega osebja. Potrebujemo zato novih šol, novih razredov odnosno vzporednic in novih učiteljev in učiteljic!

Zlasti velja to za naše obmejno ozemlje, kateremu moramo že iz nacionalnih in državnih ozirov posvetiti vso potrebno pažnjo. Kako pa naj se vzgaja prosvetno dovolj utrjeno in moralno usmerjeno obmejno prebivalstvo v teh pretesnih in prenapolnjenih šolah z nezadostnim učiteljstvom? Kako naj učitelji ali učiteljica posvečata zadostno pažnjo mladini, če je imata v enem samem razredu 70—90! In kako nji pri sedanjih dohodkih, izmučena po šoli duševno in telesno, posvetita svoje moči še izvenšolskemu delu, ki je posebno pri nas na severu tako nujno in neohodno potrebno? Tu mora omagati tudi najbolj krepka natura, kaj šele n. pr. mlada slabotna učiteljica!

Že o priliki debat o brezposelnosti slovenskega učiteljstva se je ugotovilo, da je na meji čela vrsta učiteljskih mest nezasedena. Letos je postala potreba po večjem številu učnega osebja še veliko večja, in če bi hoteli pouk v našem obmejnem ozemlju urediti tako, kakor bi bilo po vseh pravilih in zakonih treba,

Kako se obdrži ondulacija!

Gotovo ste bili že večkrat razočarani, ker vaša frizura ni dolgo držala. To je posledica učinkov alkalij, ki z vsakim sredstvom za umivanje glave in las pridejo v las, da jih očistijo masti in nečistoče. Če pa ne neutralizirate po pranju las z izpiranjem s sredstvom »Haarglanz«, bodo lasje zaradi krepilne učinkovitosti tega sredstva dalje časa obdržali svojo obliko in postali bodo odporni, zdravi in lepi. »Haarglanz« je priložen vsakemu zavojčku »Črne glave«.

potem bi morali namestiti precej veliko število sedaj zaman na službo čakajočih abiturientov in abiturientk. Namesto tega je pa položaj tak, da se v času, ko so stotine učiteljev in učiteljic brez posla, ubijajo nameščeni tovariši z nezmagljivim delom in s poukom v šolah, kjer ni zadosti učnih moči, niti ne toliko, kolikor bi jih moralo biti po starem stanju.

Te razmere so nevzdržne in treba bo na vsak način nekaj ukreniti, da se naše osnovno šolstvo na deželi, zlasti pa v obmejnem ozemlju dvigne na nujno potrebno normalno višino. Ljudskošolski učitelj ni, kakor profesor, neodgovoren za uspehe svojega šolskega dela. Od njega se zahteva, da nauči vsakega vuk mu izročene otroka predpisane snovi. Če so uspehi slabi, se kliče on na odgovor. Če pa je njegovo delo že tako urejeno, potem se mu mora dati tudi možnost, da ga izvršuje! Vzgoja širokih plasti naroda je temelj, na katerem sloni vsa stavba splošne izobrazbe in kulture. Ona je duhovno in moralno zdravje nacionalizma in patriotizma in čas je, da temeljito proučimo vse stanje naše osnovne šole in jo uredimo tako, kakor zahtevajo potrebe, nastale iz novega stanja zadnjega časa!

Občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani

XII. redni letni občni zbor Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani bo v nedeljo, dne 18. septembra ob 9. dopoldne v dvorani kopališča v Laškem s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Računski zaključek za leto 1931. in poročilo pregledovalcev računov. 4. Proračun in določitev zvezne doklade za leto 1932. 5. Preosnovanje Zveze po § 363 obrt. zakona. 6. Poročilo o socialnem zavarovanju po § 384 obrt. zakona, o združništvu, o tujskem prometu in lesni trgovini. 7. Resolucije. V primeru nesklepnosti ob napovedani uri, bo eno uro pozneje z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih delegatov. Vsak delegat se mora na zveznem občnem zboru izkazati s poverilnico, ki mu jo izda uprava združenja. — V soboto, 17. ob 16. uri bo v dvorani kopališča v Laškem predkonferenca zveznih delegatov, ki bo razpravljala o predlogih združenj. Zveza pozivlja vse delegate, da se zanesljivo udeležijo predkonference in že na njej predložijo vse one težnje in zahteve, za katere žele, da se o njih razpravlja in da jih zveza upošteva. — Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani.

Jože Kostanjevec:

„Tamo daleko ...“

V spomin pesniku A. M.

»On bil je literat — on pil je liter rad.«

Nekje tam za mostom se dviga in sveti zvonik ter zvedovo zre v Savo, ki šumi mimo ozke poti, vodeče na bližnja polja in senožeti. Tam zadaj pa črnina, kakor s črnim namazani borovci. Okoli zvonika nizke in visoke trške hiše z blestečimi okni, sredi njih prostoren okrogel trg. Tam sem ga prvič videl. Takole nekako na sredi trga je ležal, vznak, ni se gani. Hm, pustiti ga kar tako, ni kazalo, treba ga je bilo dvigniti. Sicer ni bil bogve kako težak, toda sam ga nisem mogel. Nikjer ni bilo žive duše, moral sem stopiti v bližnjo hišo, kjer sem k sreči našel orjaka, ki je bil po poklicu sposoben, da pomaga. Bil je sodni sluga, ves izmučen od dolgih poti po bližnjih in oddaljenih gričih in dolinah, po kmetijskih in gospodskih hišah. Zakaj začeli so se bili težki časi, žepi so zevali in platali, grla so bila suha in kolena so se

tresla. In tako sva ga dvignila ter odnesla v prvo boljšo hišo, kjer so ga sprejeli z vsem spoštovanjem in veliko ljubeznijo do slovenskega literata...

Minila so leta. Da se otresem mestnega prahu, sem jo mahnil neke nedelje zelo zgodaj peš čez njive in travnike tja daleč proti vrhu, odkoder je bliščal starodavni temni grad z vsemi svojimi pritlikinami. Popoldne, ko so bila opravljena že vsa cerkvena opravila, sva jo zavila nekoliko višje na drugo belo cesto, kjer je tako ganljivo vabila nizka bela hiša s precej širokimi vrati, na stečaj odprtimi. Na klop pred njo sva sedla, pred nama je v veliki čisti steklenici rumenelo tekoče, duhteče zlato, ki sva si z njim zlatila svoja grla. Misli so postale besede, besede so dobivale peroti, verzi so se vsipali iz ust in plesali ter peli okoli naju kakor lahkokrili škrianci na pisanem polju. Kdo bi mogel pozabiti te tako hitro minole ure, ki se niso nikdar več vrnile?!

Zopet so minola leta, dolga leta. Okoli nas je bila tišina, od nikoder ni bilo slišati sekire, iz nobene delavnice obliča

in žage in kladiiva. Še zvonovi iz temnih lin so se preselili nekam daleč za gore in so se jokali sami nad seboj. Tam na obzorju je pa grmelo in bliskalo ob najjasnejšem vremenu, ko je sijalo solnce za stavo in je bilo obleklo nebo svoj najbolj praznični plašč. Po cestah so se začele izprehajati čudne prikazni s še čudnejšimi oblekami, z lesenimi nogami, odrezanimi rokami, zabuhlimi in izmozganimi obrazi, hripavimi glasovi in čudnim smehom na izsušenih ustih...

Tistikrat sem prišel po čudnih potih v Tvoj rojstni kraj po dolgih, dolgih letih. Hiše so se stiskale kakor nekdanj, samo nekam manjše in bolj pritlikave so bile videti in iz njih ni vonjalo tako prijetno kakor v prejšnjih časih. Bistrica se je čudila in poskakovala čez kamenje kakor bi se ji bilo zmešalo, štari grad je začel metati skale na hiše, ki so jokale pod njim.

Zale! Tja gor sem se napotil. In našel sem kamen s Tvojim napisom, obstal pred njim in nisem mogel zadržati solze, ki je silila v oko — ob spominih, skoro preperelih. Čemu si odšel tako zgodaj? Kaj si zagrešil? Dolgo, dolgo sem stal

tam gori, večerilo se je, ko sem stopal s sklonjeno glavo navzdol in se za tisto noč zasidral popolnoma sam v majhni podstrešni sobici, oddaljeni od najmanjšega šuma. Velik Ti spomin, dragi prijatelj!

Zadosti imat

Sokolstvo

Nastop Sokola II — Pobrežje

Tiho in skoro neopaženo deluje že skoraj dve leti Sokol II na Pobrežju. Peščica idealnih sokolskih delavcev smoteno širi idejo sokolstva in jugoslovanstva, po do še nedavno sokolski misli nenaklonjenem kraju. Zato bi bila dolžnost vseh, da bi dali tem idealistom moralne in gmojne opore. Vendar temu ni tako! Društvo je navezano samo nase, brez podpor se bje za obstoj in uspešen razvoj.

V nedeljo je imel Sokol II svoj drugi telovadni nastop. Na lepo okrašenem letnem telovadišču se je zbralo še dokaj občinstva, ki je navdušeno sledilo lepemu poteku. Uvodoma je br. starosta Volk pozdravil vse navzoče. V imenu župe in Sokola I je govoril br. prof. K e n d a, ki je v vznesenih besedah orisal trojno slavje nastopa: zaključek Tyrševega leta, rojstni dan prestolonaslednika Petra in spomin na bazoviške žrtve. Zatem so se pričele telovadne točke. Delavnost br. načelnika B a n a in sestre načelnice P r i m e v e je bila kronana z uspehom. Dvanajst točk, ki so si sledile druga za drugo, je jasno pokazalo veliko delo in trud, pa tudi že precejšnjo izvežbanost nastopajočih. Posebno ljubki so bili nastopi dece, ki je nastopila v nekaterih povsem novih točkah. Mnogo odobravanja je žel mali harmonikar, petletni Dolšek. Tek z ovirami je nudil občinstvu obilo zabave, da se je nasmejal do solz. Vsi višji oddelki so nastopili na orožju. Vaje so bile sicer preproste, a zato izvedene precizno in spretno. Najlepša točka sporeda je na bil nastop članic s tamburinami. Godba, kostumi in gibi nastopajočih so občinstvo priklenili nase. Takih točk si še želimo! Rugby! Ne vem, kdo je to igro zanesel v Sokolstvo, eno pa je: za nastope ni primerna. Divjanje za žogo in neestetično prekopicavanje teles je našlo pri občinstvu precej neugodno kritiko.

Za zaključek je bila tekma v odbojki med naraščanjem Sokola matice in Sokolor II. V dveh igrah so domačini podlegli boljšeemu nasprotniku. Zatem je bila štafeta 4x400 za spominsko darilo. Vsega je teklo pet štafet. S precejšnjim naskokom je zmagala štafeta Sokola Maribor I v postavi: Cerkvenci, Gvardiančič, Bajt in Štok. Druga je bila 2. štafeta

Sokola I, tretja pa štafeta Sokola II. Omeniti je treba, da je bila organizacija štafete zelo pomanjkljiva. — Po nastopu se je razvila na telovadišču zabava, ki je trajala pozno v noč.

Sokolu II želimo, da bi še nadalje hodil po začrtani poti in da ne bi nikoli klonil pred težavami. Vztrajajte in širite še naprej Tyrševo in jugoslovansko misel! Zdravo!

Prireditel studeškega Sokola

V nedeljo je telovadišče studeškega Sokola oživel že zgodaj zjutraj. Vsi oddelki so se borili med seboj za točke in končni rezultat je bil časten. Člani so tekmovali v peterboju, članice in naraščalnice v troboju, naraščalniki pa v četverboju. Šlo je za naslov društvenih prvakov.

Člani so dosegli sledeče rezultate: 1. Avgust Zupan 2119; 2. Maks Kavčič 1851.8; 3. Adolf Černec 1827.2; 4. Anton Berlek 1727.8; 5. Vilko Kolar 1644.8 točk. Pri članicah je dosegla prvo mesto Anka Skitkova s 25 točkami, pri naraščalnicah Rezika Zorkova s 108.5 točkami, pri naraščalnikih pa Ferdo Usar s 238.5 točkami. Tudi v prostih panogah so bili doseženi prav lepi rezultati. Tekme je vodil br. Ferš.

Zvečer je bila na prostem dobro uspešna telovadna in pevska akademija. Pevce je vodil br. Kavčič. Najbolj je ugajal solistični nastop baritonista br. Vuserja. Recitacija »Kvartopirci« br. Mlakarja je izzvala obilo smeha.

Popoldne je bila otvorena tudi knjižnica s knjižničnim dnem. Nabrali smo mnogo knjig, za katere se društvo iskreno zahvaljuje! Le tako naprej za sokolske Studence!

Popularnost angleškega prestolonaslednika. Neki angleški urad za zbiranje časopisnih izrezkov je zbral vse članke, ki so bili v zadnjih 20 letih napisani o waleškem princu. Nastala je že cela majhna knjižnica, ki ima 41 zvezkov po 7.000 člankov, skupno torej 287.000 člankov. Popularnosti angleškega prestolonaslednika torej ni mogoče utajiti.

Sport

Razpored prvenstvenih tekem I. razreda LNP.

Včeraj je upravni odbor LNP določil razpored prvenstvenih tekem prvega razreda LNP, in sicer:

25. septembra: Primorje:Čakovec; Rapid:Svoboda.

2. oktobra: Svoboda:Primorje, Celje:Železničar; Maribor:Rapid; Čakovec:Ilirija.

9. oktobra: Ilirija:Maribor; Rapid:Železničar; Čakovec: Celje.

16. oktobra: Svoboda:Železničar; Celje:Primorje; Rapid:Ilirija; Čakovec:Maribor.

23. oktobra: Ilirija:Svoboda; Celje:Maribor; Železničar: Primorje; Čakovec: Rapid.

30. oktobra: Primorje:Rapid, Celje:Ilirija; Železničar:Maribor; Čakovec:Svoboda.

6. novembra: Primorje:Ilirija; Celje:Rapid; Maribor:Svoboda; Čakovec:Železničar.

13. novembra: Primorje:Maribor; Celje:Svoboda; Železničar:Ilirija.

Igra se na igrišču in sedežu prvoimeno vanega kluba.

Kolesarsko društvo »Poštela« v Radvanju je v nedeljo nadaljevalo dirko za jesensko prvenstvo. Priredilo je hitrostno dirko na progi 500 m in polzevo dirko na progi 100 m. Pri prvi so bili doseženi sledeči rezultati: 1. Struč (Perun) 36'; 2. Žunko, (Poštela) 37'; 3. Rozman (Vojaški koles. baon) 37.2'; Lah (Edelweiss) 37.3'. Pri drugi je kot senior zmagal Ivan Džura, kot junior pa I. Žunko v času 6.45!

Medklubski odbor LNP

se je na svoji včerajšnji seji konstituiral sledeče: Predsednik: Muzetič (Železničar), podpredsednik Knez (Svoboda), blagajnik Ilvar (Železničar), MO kapetan Lorber (Železničar); odborniki: Mazi (Žel.); Cilenšek (Žel.); Marušig (Žel.); Sinkovič (Svoboda), Kurnik (Mura), Kemny (Čakovečki), Filipančič (Maribor), dr. Planinšek (Maribor) in Amon (Rapid).

Male sportne vesti.

Teniški turnir Avstrija:Jugoslavija v Zagrebu se je včeraj ves dan nadaljeval. Po včerajšnjih tekmah je stanje 2:2. Turnir se danes zaključ.

V Dubrovniku se je vršil v nedeljo plavalni dvomatch med Dubrovnikom in Trstom, na katerem so zmagali Dubrovčani v razmerju 24:20.

Balkanska olimpijada je preložena od 2. oktobra na 9. oktobra in bo trajala do 15. oktobra.

Tekmovanje za nogometno državno prvenstvo se nadaljuje v nedeljo 18. tm., in sicer se srečata v Beogradu: Jugoslavija:Vojvodina in v Splitu: Hajduk: Gradjanski.

Kdo je zrel za svobodo... V Mohaču je bil pred dnevi odkrit spomenik »Svobode« in je ob tej priliki bila velika ljudska svečanost. Godba, sestavljena iz samih mestnih diletantov, je najprej zaigrala državno himno, nato pa venec patriotskih pesmi. Ko se je ne prebogati spored pesmi bližal h koncu, je godba v sili zaigrala tudi — rumbo. Ves mladi svet se je objel in pričel navdušeno plesati ta »divni« zamorski ples. Stari, v patriotizmu splesnili meščani so se naravno zgražali nad skrunitvijo slavnostnega sporeda in so se lotili pokvarjene mladine tudi dejansko. Mladi plesalci pa s tem seveda niso bili zadovoljni in so bratske batine vračali v dvojni meri. Posledica »osvobodilnega« pretepa je bila 2 težko in lahko ranjenih ter nad 100 aretiranih.

Kako najhitreje zapraviš milijon? To vprašanje je zadovoljivo rešil sin na smrt obsojenega in potem pomiloščenega voditelja španskega monarhističnega puča generala San Juria, letalski stotnik Justo San Jurio, ki je zadel v loteriji glavni dobiček 1.000.000 pezeta. Mladi častnik je znan hazardist in ljubi karte nad vse. Ko je prejel milijon, je povabil 20 svojih najbolj »divnih« prijateljev, da bi mu pomagali čim prej unčiti lahko pridobljeni denar. V nekem velikem hotelu v okolici Madrida so se junaki 10 dni in noči z vsemi svojimi silami trudili za uničenje milijona, toda zaman. Ker denarja le ni hotelo biti konec, so mladi razpisniki spremenili veliko, z najdragocenejšim pohištvom, zrcali in umetniškimi slikami opremljeno hotelsko dvorano v jahalnico in so na konjih jahajoč s sabljami razbili vse predmete. Milijon je bil potem kmalu »posušen«.

Spominiaite se CMD

Iščem šiviljo, večšo krojenja in šivanja moškega perila po tovarniškem vzorcu. Stanovanje in hrana v hiši. Vprašati, odnosno pisati z navedbo plače na R. Valentič, Zagreb, Vlačka 15. 3012

Stanovanje, trgovski lokal in prostore za skladišče oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2928

Denarnice za kovani denar v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2735

Izposojamo gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501

»Tempo« čevlji na obroke. Slovenska 18. 2800

Morske ribe, dnevno sveže na različne načine pripravljene po zelo nizki ceni se dobijo pri Povodniku, Rotovski trg 8. 2954

Prazno sobo iščem s 1. oktobrom. Ponudbe na u-pravo »Večernika« pod »Soba«. 3000

Prodajam enodružinsko hišo z vrtom. Cesta na Brezje, občina Zerkovci 3-61. 3001

Stanovanje oddam. Studenti pri Mariboru, Bolfenkova ul. Stev. 4. 3004

Dijakinje ali dijake sprejem v celo oskrbo. Sernčeva ul. 5, vila »Pavla« Tomšičev drevored. 3002

Zaupnike sprejme za Maribor in okraj Maribor levi in desni breg Materinska pomoč reg. pom. blagajna, Maribor, Aleksandrova cesta 19 I. 3010

Instruiraj bi višješolec realne gimnazije, odličnjak, nižješolce, najraje za stanovanje in hrano. Cenjene ponudbe na u-pravo »Večernika« pod »Instrukcija«. 3007

Dve prazni sobi tik glavnega ko'odvora oddam takoj. Aleksandrova cesta 48. 3008

Dijaka sprejem na stanovanje in hrano. Tattenbachova ulica 19, vrata 5. 3009

Glasovir (Mignon Stutzliigel) na prodaj. Vprašati v trgovini na Korški cesti 20. 3004

UGODNO KUPITE

raznovrstne ostanke po Din 6.-, 7.-, 8.-meter

za birmance, žene in neveste

dobro in poceni v

TRPIN-OVEM BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ulica 15

Kupim

rabljene šolske knjige:

Mazi: Geometrija za I., II. in III. razred srednjih šol in Homan: Samotologija II. del. Plačam dobro. Naslov v upravi.

Zahvala

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste spremljali našega predragega

Uroša

na njegovi zadnji poti in ga obsipali s cvetjem, prisrčna hvala.

Posebno zahvalo smo dolžni g. docentu dr. Matku in častitim sestram za požrtvovalni trud in nego ob času neizprosne bolezni.

Maribor, dne 13. sept. 1932.

Potrti starši

3006 Franjo in Zinka Volavšek.

Vse šolske knjige za vse šole in vse šolske potrebščine

kupiš najbolje in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge, Maribor, Aleksandrova cesta 13

Državni uslužbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplačila!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d.d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru